

communities. The specifics of the development of the model in the USA are community building — a public library provides access to information and learning, promotes social integration, equality, civic engagement, economic viability of the community, etc. The perspective of integrating individual elements of the Anglo-Saxon model of public libraries into the activities of modern Ukrainian library institutions is emphasized.

Keywords: Anglo-Saxon model; public library; library space; community center; social communication; digital technologies

References

1. Burmis I. V. (2021). Formuvannia modeli publichnoi biblioteki v umovakh obiednanykh terytorialnykh hromad pivdnia Ukrainy. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 1, pp. 12—20.
2. Deineka Ya. (2023). Osoblyvosti diialnosti bibliotek Spoluchenykh Shtativ Ameryky v period svitovykh voien. Propahanda i tsenzhura v bibliotekhnii systemi SShA u voiennyi chas. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 67, pp. 206—217.
3. Kuzmenko O. I. & Zahumenna V. V. (2021). Transformatsiia ta rozshyrennia funktsii bibliotek u suchasnomu tsyfrovomu prostori. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 3, pp. 38—44.
4. Filipova L. Ya. (2020). Tsyfrovii tekhnolohii v amerykanskykh bibliotekakh: suchasni tendentsii rozvytku. *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiia. Rozvytok bibliotekho-informatsiinoho potentsialu v umovakh tsyfrovizatsii* : mizhnarodna naukova konferentsiia. URL: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/913>.
5. Caragliu A. et al. (2009). *Smart cities in Europe*, in *Serie Research Memoranda*, n. 0048/2009. Available at: <https://ideas.repec.org/p/vua/wpaper/2009-48.html>.
6. Carini Dainotti V. (1964). *La biblioteca pubblica come istituto della democrazia. Volume primo: L'elaborazione internazionale del concetto di biblioteca pubblica*. Milano: Fabbri.
7. Giersberg D. (2014). *New Image of Public Library Buildings: Anchors for Urban Development*. Available at: <https://www.goethe.de/en/kul/bib/20437847.html>.
8. IFLA Public Libraries Section (2014). *The Value of Public Libraries*. Available at: <http://www.ifla.org/files/assets/public-libraries/projects/roi.pdf>.
9. *Libraries taskforce. Libraries deliver: ambition for public libraries in England 2016 to 2021*. (2018). Available at: <https://www.gov.uk/government/consultations/libraries-deliver-ambition-for-public-libraries-in-england-2016-2021/libraries-deliver-ambition-for-public-libraries-in-england-2016-2021>.
10. Reginato S. (2020). *Le biblioteche pubbliche nell'er "social". Tesi di Laurea*. Universita Ca'Foscari Venezia. Available at: <https://unitesi.unive.it/retrieve/2b2bd9b0-94be-4327-a174-d2cdde84d4d8/806149-1167598.pdf>.
11. Scott R. (2011). The Role of Public Libraries in Community Building. *Public Library Quarterly*, 30, pp. 191—227.
12. Traniello P. (1997). *La biblioteca pubblica: storia di un istituto nell'Europa contemporanea*. Bologna: Il mulino.
13. Traniello P. (2005). *Biblioteche e società*. Bologna: Il mulino.

Надійшла до редакції 30.10.2025

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2026.4\(357\).46-52](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2026.4(357).46-52)
УДК: 021.4+027.081]:314.151.3-054.72](100+477)(045)

Ірина Лісова,

головна бібліотекарка науково-дослідного відділу
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

lisovairyna@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-0308-5965>

Підтримка інтеграції іммігрантів — актуальний напрям діяльності закордонних бібліотек

У статті висвітлено головні аспекти міграційної політики й інтеграційних процесів окремих зарубіжних країн. Розглянуто основні напрями діяльності різних інституцій у сфері надання міграційних послуг за кордоном. Зосереджено увагу на питаннях культурної інтеграції іммігрантів. Висвітлено роль закордонних публічних бібліотек в інтеграційній діяльності країн, схарактеризовано напрями та форми роботи з обслуговування іммігрантів. Наголошено на потребі співпраці бібліотек з урядовими та міжурядовими організаціями, що надають послуги переміщенням особам. Надано рекомендації щодо впровадження закордонного досвіду бібліотечного обслуговування іммігрантів у практику роботи українських бібліотек. Статтю підготовлено за результатами дослідження "Робота публічних бібліотек з іммігрантами: досвід зарубіжних країн", проведеного 2024 р. у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого.

Ключові слова: бібліотечна справа за кордоном; культурна інтеграція; бібліотечно-інформаційне обслуговування іммігрантів; послуги бібліотек для іммігрантів

Постановка проблеми. Україна постала перед серйозною демографічною кризою, зумовленою повномасштабним російським вторгненням. За даними Міністерства юстиції України, на кінець 2024 р. у нашій країні народилося дітей на 6% менше, ніж за аналогічний період 2023 р., тоді як смертність стрімко зростає й переважає народжуваність у 2,8 раза [5]. Ще один вагомий показник, який негативно впливає на демографічну ситуацію, — зростання кількості емігрантів. Більшість українців, які виїхали за кордон, — люди працездатного віку з вищою освітою, і лише 10% із них планують повернутися додому після закінчення війни [16, с. 6]. Отже, за прогнозами демографів, населення України може скоротитися на 24—33%, залежно від тривалості бойових дій.

Ці чинники негативно впливають і на економіку України. Для поліпшення ситуації після завершення війни у вересні 2024 р. уряд нашої держави анонсував розроблення стратегії повернення українців, але, з метою прискорення повоєнної відбудови країни запропоновано залучати трудових мігрантів. Такий досвід був успішно реалізований після Другої світової війни в європейських країнах. Для ефективної інтеграції іноземців на ринку праці потрібно створити відповідні умови для успішної адаптації в громадах. Україна наразі пропонує низький рівень інтеграції для мігрантів, плани охоплюють лише біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, проте реалізація цих проектів перебуває лише на початковому етапі [4].

Публічні бібліотеки є одним з основних місць доступу до культурних і цифрових ресурсів та одним із найпотужніших інструментів держави для розв'язання проблеми інтеграції іммігрантів. У багатьох країнах світу бібліотеки відіграють унікальну роль у культурному секторі не лише як місце навчання, а й платформа для розширення прав і можливостей користувачів, які не мають доступу до інформаційних ресурсів.

Для визначення місця публічних бібліотек України як соціальних інститутів у реалізації успішної міграційної політики в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого у 2024 р. було проведено наукове дослідження "Робота публічних бібліотек з іммігрантами: досвід зарубіжних країн", спрямоване на вивчення корисних напрацювань публічних бібліотек в інтеграційних процесах найпривабливіших для імміграції країн. Результати дослідження становлять підґрунтя пропонованої статті.

Аналіз досліджень і публікацій. Питанню організації бібліотечно-інформаційного обслуговування

іммігрантів у закордонних бібліотеках присвячено чимало досліджень і публікацій українських та іноземних фахівців. За результатами аналізу джерел виявлено основні ідеї й напрацювання бібліотек, що сприяють інтеграційним процесам. Вітчизняні дослідники зосереджують увагу переважно на вивченні досвіду роботи закордонних бібліотек з українськими мігрантами. Зокрема, І. Киричок [1], О. Клименко, О. Сокур [2], Н. Стрішенець [6] висвітлюють досвід Великої Британії. Г. Шемаєва розкриває значення та особливості міжкультурного діалогу в бібліотечній взаємодії на основі закордонної практики [7].

Іноземні дослідники розглядають теоретичні підходи бібліотечної роботи з іммігрантами й практичний досвід успішної інтеграції цієї соціальної групи, напрацьований бібліотеками різних країн [9; 12; 16]. Послуги публічних бібліотек для іммігрантів США на початку ХХ ст. і нині порівнює Й.-Д. Лім [19]. Вплив іммігрантських громад на послуги бібліотек Квебека (Канада) розкриває Д. Хойер [14]. Л. Доден [10], Л. Мортен [21] характеризують політику адаптації й мовної підготовки іммігрантів у бібліотеках Франції.

Мета статті — на основі аналізу основних тенденцій міграційної й інтеграційної політики окремих зарубіжних країн висвітлити досвід роботи публічних бібліотек з іммігрантами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати дослідження міграційних послуг у сфері інтеграції мігрантів у зарубіжних країнах демонструють доволі високий рівень розвитку та різноманітності сервісів. Нормативне регулювання питань міграції та захисту прав мігрантів відбувається як на загальному рівні (для країн ЄС), так і на рівні кожної держави, яка самостійно обирає напрями міграційної політики залежно від внутрішніх пріоритетів. В окремих країнах, наприклад, Великій Британії та Канаді, кожна провінція розробляє власну політику у сфері міграції. Зокрема, в Канаді питаннями міграції опікується підрозділ із питань імміграції Комісії з проблем зайнятості (політичні аспекти); окремий департамент уряду відповідає за надання громадянства та розвиток багатонаціональних культур. Процес інтеграції в канадське суспільство передбачає координацію політики міністерств федерального уряду й адміністрацій провінцій. Отже, кожна країна розробляє власний комплекс міграційних послуг, застосовуючи м'яку чи жорстку політику до мігрантів.

Для соціальної інтеграції переселенців вагоме значення має налагодження соціальних зв'язків із членами місцевої спільноти. Аналіз міграційної політики зарубіжних країн свідчить, що їхні уряди приділяють значну увагу процесам соціальної та культурної асиміляції іноземців у нові громади. Однак, попри позитивний досвід у сфері інтеграції мігрантів, актуальними залишаються питання забезпечення фізичної, соціальної та політичної безпеки громадян, що зменшується через масовий приплив людей, які мають "культурні, релігійні та політичні вподобання агресивного характеру" [3].

Досліджуючи практику інтеграції переселенців за кордоном, серед міграційних послуг виокремимо такі: інформаційна підтримка щодо наявних інтеграційних програм у країні та можливостей залучення іммігрантів до життя громади; забезпечення мовної та культурної інтеграції; реалізація можливостей виявлення активної громадянської позиції, здійснення міжкультурних заходів (адаптація до особливостей культури); допомога у працевлаштуванні тощо.

Міжнародна організація з міграції визначає інтеграцію як двосторонній процес адаптації мігрантів і місцевих громад. У новій спільноті у переселенців виникають мовні, соціальні, правові, релігійні, культурні проблеми. Згідно із законодавством більшості країн, зокрема ЄС, кожен мігрант повинен мати базові знання мови країни перебування. Наприклад, у Бельгії, Нідерландах, Німеччині та Швеції під час отримання дозволу на в'їзд із можливістю постійного проживання особа повинна в посольстві скласти іспит на знання мови та культури країни на рівні не нижче ніж B1. Прибуваючи до країни проживання, мігрант має обов'язково відвідувати спеціалізовані курси з набуття чи вдосконалення мовних компетенцій, що свідчатиме про ефективність інтеграції.

У межах інтеграційної діяльності в зарубіжних країнах функціонують центри навчання мігрантів, що мають підготувати їх до життя в новому суспільстві. Ці заклади надають освітні, правові, соціальні та культурні послуги, зокрема:

- допомога у вивченні мови, історії, культури й законодавства країни;
- консультації з питань працевлаштування, пошуку житла, здобуття громадянства тощо;
- психологічна й соціальна підтримка, розв'язання конфліктів, протидія дискримінації та нетерпимості;
- організація культурних, спортивних і розважальних заходів, сприяння діалогу та співпраці між мігрантами й місцевим населенням.

Активній інтеграції мігрантів молодших поколінь у країнах ЄС сприяє реалізація спеціалізованих програм навчання у школах. За європейськими стандартами кожна дитина з родини мігрантів повинна обов'язково відвідувати молодшу, середню та старшу школу. Мовна адаптація здійснюється з урахуванням країни перебування, поточного знання місцевої чи інших мов тощо.

У зарубіжних країнах значну увагу приділяють саме культурній інтеграції іммігрантів, для чого організують різноманітні заходи, що сприяють міжкультурному діалогу, як-от Національний міжкультурний фестиваль (Австралія), Фестиваль культур (Італія), Фестиваль арабської культури (Франція) та ін. Допомогу в адаптації надають державні й громадські організації, асоціації, спілки тощо, поміж яких чільне місце посідають бібліотеки. Маючи відповідні інформаційні ресурси, матеріально-технічну базу та професійно підготовлений персонал, бібліотеки є ідеальним місцем для організації роботи центрів навчання мігрантів.

Бібліотечно-інформаційне обслуговування іммігрантів відбувається згідно з офіційними документами міжнародного та національного характеру. Це, зокрема, "Маніфест IFLA/UNESCO про полікультурну бібліотеку" (2006) [15], який визначає специфіку бібліотечної діяльності в умовах культурного й мовного різноманіття. У 2022 р. Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА) спільно з Goethe-Institut розробила "Міжнародні рекомендації щодо бібліотечних послуг для переміщених осіб, біженців, мігрантів, іммігрантів, шукачів притулку" [11] для вдосконалення обслуговування переміщених осіб і підтвердження ролі бібліотек як відкритого, демократичного, всеосяжного й гостинного простору.

Важливу роль в організації бібліотечно-інформаційних послуг для іммігрантів відіграють національні бібліотечні асоціації, благодійні фонди, державні інституції тощо. Активну діяльність із підтримки бібліотек в царині обслуговування мігрантів проводить Американська бібліотечна асоціація (American Library Association, ALA). У 2017 р. при Консультативному комітеті управління з питань різноманіття, грамотності та інформаційно-просвітницьких послуг з метою проведення досліджень, популяризації та просування бібліотечних послуг для мігрантів було створено підкомітет з обслуговування біженців, іммігрантів і переміщених осіб (Advisory Committee Launched the Serving Refugees, Immigrants, and Displaced Persons, SRIDP). Для розуміння шляхів надання бібліотечних послуг іммігрантам

і сприяння розвитку мультикультурності в місцевих спільнотах ALA ініціювала розроблення рекомендацій для бібліотекарів щодо роботи з переселенцями, підготовлені під час круглого столу з обміну етнічною та мультикультурною інформацією (2020) [13].

Для підтримки міжкультурного порозуміння в суспільстві Інститут музейного та бібліотечного обслуговування (IMLS) підписав Меморандум [20] зі Службою громадянства та імміграції Міністерства внутрішньої безпеки (USCIS) стосовно поширення інформації та ресурсів з питань імміграції та набуття громадянства. Згідно з умовами Меморандуму, IMLS спільно з USCIS сприяв бібліотекам США у роботі з мігрантами та виявляв перспективні практичні напрацювання у сфері громадянської освіти та бібліотечно-інформаційного обслуговування іммігрантів.

Завдяки фінансуванню трирічного гранту Національного лідерства IMLS Публічна бібліотека Гартфорда (штат Коннектикут) у 2010 р. започаткувала ініціативу з розв'язання проблеми громадянської інтеграції іммігрантів "Наше місце тут" (We Belong Here) [17]. Проєкт передбачав, що бібліотека надає мігрантам доступ до ресурсів, послуг і програм, які допомагають реалізуватися у США, сприяють спілкуванню з місцевими спільнотами, заохочують до активної участі в житті громади.

Під час дослідження з'ясовано, що найефективнішою є тісна співпраця публічних бібліотек з урядовими та міжурядовими організаціями, які обслуговують переміщених осіб. Партнерами бібліотечних установ часто є благодійні фонди й громадські об'єднання. Наприклад, в Італії, завдяки спільним зусиллям Асоціації "Громадяни світу" та Інституту Жан Піаже 2009 р., було засновано Міжкультурну бібліотеку громадян світу (Biblioteca Interculturale Cittadini del Mondo). Мета проєкту — створити місце, де корінні жителі та мігранти зможуть налагоджувати відносини, які ґрунтуються на спільній повазі, без упереджень щодо ідентичності [23]. Сьогодні обсяг фонду Міжкультурної бібліотеки громадян світу перевищує 10 тис. книг понад 20 мовами.

Вагомий внесок в інтеграцію іммігрантів за допомогою бібліотек роблять різні інституції, як-от Goethe-Institut (Німеччина), БО "Бібліотеки без кордонів" (Франція) тощо. Завдяки співпраці з державними органами, культурними спільнотами, благодійними фондами вони розробляють навчальні курси для бібліотекарів, покликані допомогти в оптимізації інформаційного об-

слуговування мігрантів; надають доступ до ресурсів для створення куточків громадянства в бібліотеках; виділяють фінансову допомогу для проведення міжкультурних заходів; організують вивчення мови для іммігрантів тощо.

Мовні курси — найпопулярніший вид роботи з іммігрантами в публічних бібліотеках зарубіжних країн. Організаторами є інституції, заклади освіти, центри вивчення мови, волонтери чи бібліотекарі. Курси сприяють удосконаленню розмовної практики, поглибленому вивченню граматики й здебільшого відбуваються у формі розмовних клубів, перегляду та обговорення фільмів, інших інтерактивних заходів.

Для налагодження тісних зв'язків між іммігрантами та місцевими громадами у публічних бібліотеках реалізують різноманітні програми. Наприклад, в Італії для підтримки двомовності започатковано проєкт "Мовні бібліотеки" (Biblioteche in lingua). Над його реалізацією працюють 15 бібліотек Рима, кожна з яких облаштовано мовною полицю з виданнями різними мовами. Бібліотечні заклади забезпечують книгами основними мовами спілкування іноземних громад, які проживають на території міста [8]. Отже, мігранти не лише вивчають італійську, а й мають можливість читати рідною мовою та підтримувати національну ідентичність.

Публічні бібліотеки Канади співпрацюють із місцевими агенціями з облаштування, щоб допомогти іноземцям інтегруватися до місцевої спільноти. Важливу роль відіграє програма "Бібліотечне обслуговування з облаштування" (Library Settlement Services), що передбачає консультації з питань права, пошуку житла, працевлаштування, навчання, медичних послуг і вивчення мови [18]. У книгозбірнях працює "громадський бібліотекар", який допомагає мігрантам, незалежно від статусу, оформити документи та подати їх у відповідні служби чи на переклад. Послуги за програмою доступні різними мовами, без обмежень, надає їх, зокрема, Публічна бібліотека Торонто.

Для ефективного бібліотечно-інформаційного обслуговування мігрантів закордонні бібліотеки комплектують фонди з врахуванням етнічного складу населення місцевих громад. Рішення щодо придбання видань певними мовами ґрунтуються на статистичних даних.

Прикладом сучасного підходу до обслуговування потреб лінгвістично різноманітних спільнот є робота бібліотек Австралії, які формують фонди іноземними мовами (Languages Other Than English, LOTE). Зокрема, Державна бібліотека Нового Південного Уельсу (State Library of New

South Wales, SLNSW), яка координує мережу публічних бібліотек, надаючи консультації, рекомендації та підтримку в розвитку фондів і послуг мовами, відмінними від англійської, має фонд LOTE 43 мовами. Зібрання віддзеркалює широкий спектр інтересів культурних спільнот, які мешкають у Новому Південному Уельсі. Кожна мовна колекція містить літературу для дорослих і дітей у різних жанрах, двомовні видання (вибраною мовою та англійською), аудіокниги. Усі публічні бібліотеки регіону мають вільний доступ до фондів SLNSW, що сприяє підтриманню рівних умов використання ресурсів [22].

Закордонні бібліотеки також пропонують мігрантам різноманітні культурні програми в межах соціокультурної діяльності, зокрема сприяння вивченню мови; підтримка толерантності корінного населення до мігрантів через інформування про їхні культури та звичаї; залучення іммігрантів до нових спільнот через надання інформації про традиції та культурні надбання обраної країни тощо.

Висновки. Аналіз досвіду роботи з іммігрантами закордонних публічних бібліотек свідчить, що вони прагнуть створити доступний, цікавий, інформаційно насичений простір, незалежно від віку, етнічної належності, професії чи міграційного статусу аудиторії. Публічні бібліотеки надають доступ до сучасних медіаресурсів, комп'ютерів, інтернету, Wi-Fi тощо. Окремі заклади реалізують спеціальні програми й ініціативи, які сприяють соціальній інтеграції та навчанню мігрантів.

Основними напрямками роботи бібліотек з інтеграції переселенців у нові спільноти є:

- формування фондів різними мовами з урахуванням потреб громад;
- надання доступу до інформаційних ресурсів різними мовами;
- організація діяльності, що сприяє вивченню мови;
- проведення соціокультурних і дозвілєвих заходів, покликаних допомогти мігрантам адаптуватися на новому місці проживання.

Форми соціокультурної роботи: дискусійні мовні клуби у публічних бібліотеках; бібліотечні екскурсії та заняття з інформаційної грамотності; тематичні лекції; міжкультурні фестивалі тощо. Більшість заходів призначено як для мігрантів, так і для корінного населення, щоб протидіяти ксенофобії. Для налагодження ефективної комунікації між учасниками міжкультурного діалогу в бібліотеках поєднують інтерактивні, традиційні та віртуальні форми роботи.

Інтеграція іммігрантів у нове суспільство є складною проблемою для культурної, економічної та соціальної сфер. Уряди зарубіжних країн приділяють значну увагу наданню соціальних послуг переселенцям, а культурна інтеграція здебільшого є результатом діяльності волонтерських організацій і благодійних фондів. Для бібліотек важливо здійснювати інтеграційну роботу в тісній співпраці з державними закладами, які надають міграційні послуги.

Українське суспільство сьогодні стоїть перед викликом — можливим залученням значної кількості мігрантів для відновлення країни після війни, а отже публічні бібліотеки мають бути готовими до впровадження ефективних закордонних практик роботи з мігрантами.

Список бібліографічних посилань

1. Киричок І. Досвід роботи бібліотек Британії: погляд українського бібліотекаря. *Медицинські бібліотеки України: досягнення, можливості, перспективи* : XXII Міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль, 16—17 жовтня 2024 р. Харків, 2024. URL: <https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9b5fd60b-54ce-4615-a57c-b632f22b0822/content> (дата звернення: 20.10.2025).
2. Клименко О., Сокур О. Підтримка українських біженців з боку бібліотек Великої Британії. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 8. С. 47—51. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8\(349\).47-52](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8(349).47-52).
3. Кримова М. О. Інтеграція мігрантів як інструмент функціонування ринку міграційних послуг країн ЄС. *Демографія та соціальна економіка*. 2019. № 2. С. 63. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2019.2.6>.
4. Міграційна політика України щодо іноземців з урахуванням перспективи повоєнного відновлення : аналітичне дослідження. *БФ "Право на захист"*. Київ, 2023. 36 с. URL: https://r2p.org.ua/storage/documents/0a060386eadd18b6e233f03ba508a998fe7fa3c_original.pdf (дата звернення: 20.10.2025).
5. Статистична інформація щодо державної реєстрації актів цивільного стану. *Департамент державної реєстрації*. URL: https://minjust.gov.ua/actual-info/stat_info (дата звернення: 20.10.2025).
6. Стрішенець Н. Міжнародна допомога українським бібліотекам у час війни: приклад Британської бібліотеки. *Бібліотечний вісник*. 2023. № 2. С. 114—120. URL: <http://irbis-buv.gov.ua/everlib/item/er-0004690> (дата звернення: 20.10.2025).
7. Шемаєва Г. В. Міжкультурний діалог у контексті бібліотечної взаємодії. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 135—139. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2019.177331>.

8. Biblioteche in lingua. *Biblioteche Roma Multiethnica*. URL: <http://www.romamultiethnica.it/servizio-intercultural-biblioteche-di-roma/biblioteche-in-lingua/> (visto su: 20.10.2025).
9. Chunying W. et al. Towards better information services: A framework for immigrant information needs and library services. *Library & Information Science Research*. 2020. Vol. 42 (1). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2019.101000>.
10. Daudin L. Accueillir des publics migrants et immigrés. Interculturalité en bibliothèque. Villeurbanne : Presses de l'enssib, 2017. 180 p. DOI: <https://doi.org/10.4000/books.pressesensib.7527>.
11. Gerasimidou D. International Guidelines for Library Services to Displaced Persons Refugees. Migrants. Immigrants. Asylum seekers. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), GoetheInstitut. 2022. 75 p.
12. Grossman S. et al. How Public Libraries Help Immigrants Adjust to Life in a New Country: A Review of the Literature. *Health Promot Pract*. 2022. Vol. 23 (5). P. 804—816. DOI: <https://doi.org/10.1177/15248399211001064>.
13. Guidelines for Outreach to Immigrant Populations. *American Library Association Institutional Repository (ALAIR)*. 30.11.2020. URL: <http://hdl.handle.net/11213/17357> (viewed on: 20.10.2025).
14. Hoyer J. Reshaping to serve evolving communities: Addressing immigrant needs in the library. *Journal of Organizational Transformation & Social Change*. 2011. Vol. 8 (3). P. 297—312. DOI: https://doi.org/10.1386/jots.8.3.297_1.
15. IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto. The Multicultural Library — a gateway to a cultural diverse society in dialogue. *International Federation of Library Associations and Institutions*. URL: <https://www.ifla.org/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto/#:~:text=The%20multicultural%20library%20expects%20all,meet%20local%20or%20specific%20needs> (viewed on: 20.10.2025).
16. Kulu H. et al. The war, refugees, and the future of Ukraine's population. *Population, Space and Place*. 2023. Vol. 29, no. 4. P. 13 DOI: <https://doi.org/10.1002/psp.2656>.
17. Libraries, the best advocates for immigrant integration. *Catholic Legal Immigration Network, Inc. (CLINIC)*. URL: <https://www.cliniclegal.org/stories/libraries-best-advocates-immigrant-integration> (viewed on: 20.10.2025).
18. Library Settlement Partnerships. *CultureLink*. URL: <https://www.culturelink.ca/library-settlement-partnerships/> (viewed on: 20.10.2025).
19. Lim Y.-J. Public Library Services for Immigrants in the United States: Then and Now. *Journal of the Korean Society for Information Management*. 2009. Vol. 26, no. 2. P. 7—25. DOI: <https://doi.org/10.3743/KOSIM.2009.26.2.007>.
20. Memorandum of Understanding Between The Institute of Museum and Library Services And The U.S. Department of Homeland Security U.S. *Citizenship and Immigration Services*. 18.11.2021. URL: https://www.imls.gov/sites/default/files/2022-01/uscis_imls_mou_11182021.pdf. (viewed on: 20.10.2025).
21. Mortain L. L'accueil des migrants en bibliothèque : l'exemple de la bibliothèque Václav-Havel, à Paris IFLA World Library and Information Congress. 2016. URL: <https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/833bc522-bf18-44e4-910b-1970dec3a1f9/content> (consulté le: 20.10.2025).
22. Multicultural bulk loans. *State Library of New South Wales*. URL: <https://pls.sl.nsw.gov.au/statewide-services/multicultural-services-public-libraries/bulk-loans> (viewed on: 20.10.2025).
23. Perché una Biblioteca Interculturale. *Cittadini del mondo*. URL: <https://www.associazionecittadinidelmondo.it/cosa-facciamo/biblioteca-interculturale-cittadini-del-mondo/> (visto su: 20.10.2025).

Iryna Lisova,

Chief Librarian Research Department

Yaroslav Mudryi National Library of Ukraine

Supporting immigrant integration is a relevant area of activity for foreign libraries

This article reflects key aspects of migration policy and integration processes in individual countries. It examines the main activities of various institutions providing migration services in foreign countries, with an emphasis on the cultural integration of immigrants. The role of foreign public libraries in countries' integration efforts is explored, and the areas and forms of work of foreign public libraries serving immigrants are described. The need for close cooperation between libraries and governmental and intergovernmental organizations serving displaced persons is emphasized. Recommendations are provided for implementing international library experience in serving immigrants into the work of domestic libraries. This article is based on the results of the study "Public Libraries' Work with Immigrants: Experiences of Foreign Countries," conducted in 2024 at the Yaroslav Mudryi National Library of Ukraine.

Keywords: librarianship abroad; cultural integration; library and information services for immigrants; library services for immigrants

References

1. Kirichok I. (2024). Dosvid roboti bibliotek Britaniyi: poglyad ukrayinskogo bibliotekarya. *Medichni biblioteki Ukraini: dosyagnennya, mozhlivosti, perspektivi* : mat. XXII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. m. Ternopil, 16—17 zhovtnya 2024 r. Harkiv. Available at: <https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9b5fd60b-54ce-4615-a57c-b632f22b0822/content> [Accessed 20.10.2025].

2. Klymenko O. & Sokur O. (2025). Pidtrymka ukraïnskykh bizhentsiv z boku bibliotek Velykoi Brytanii. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 8, pp. 47—51. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8\(349\).47-52](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8(349).47-52).
3. Krymova M. O. (2019). Intehratsiia mihrantiv yak instrument funktsionuvannia rynku mihratsiïnykh posluh krain YeS. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika*, 2, pp. 63. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2019.2.6>.
4. Mihratsiina polityka Ukrainy shchodo inozemtsiv z urakhuvanniam perspektyvy povoiennoho vidnovlennia : analychne doslidzhennia. (2023). *BF "Pravo na zakhyst"*. Available at: https://r2p.org.ua/storage/documents/0a0603868eedd18b6e233f03ba508a998fe7fa3c_original.pdf [Accessed 20.10.2025].
5. Statystychna informatsiia shchodo derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu. (2024). *Departament derzhavnoi reiestratsii*. Available at: https://minjust.gov.ua/actual-info/stat_info [Accessed 20.10.2025].
6. Strishenec N. (2023). Mizhnarodna dopomoga ukraïnskym bibliotekam u chas vijni: priklad Britanskoyi biblioteki. *Bibliotechnij visnik*, 2, pp. 114—120. Available at: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004690> [Accessed 20.10.2025].
7. Shemaieva H. V. (2019). Mizhkulturnyi dialoh u konteksti bibliotechnoi vzaiemodii. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*, 2, pp. 135—139. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2019.177331>.
8. Biblioteche in lingua. (n. d.). *Biblioteche Roma Multietnica*. Available at: <http://www.romamultietnica.it/servizio-interculturala-biblioteche-di-roma/biblioteche-in-lingua/> [Accessed 20.10.2025].
9. Chunying W. et al. (2020). Towards better information services: A framework for immigrant information needs and library services. *Library & Information Science Research*, 42 (1). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2019.101000>.
10. Daudin L. (2017). *Accueillir des publics migrants et immigrés. Interculturalité en bibliothèque*. Villeurbanne: Presses de l'enssib. DOI: <https://doi.org/10.4000/books.pressesenssib.7527>.
11. Gerasimidou D. (2022). International Guidelines for Library Services to Displaced Persons Refugees. Migrants. Immigrants. Asylum seekers. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) & GoetheInstitut.
12. Grossman S. et al. (2022). How Public Libraries Help Immigrants Adjust to Life in a New Country: A Review of the Literature. *Health Promot Pract*, 23 (5), pp. 804—816. DOI: <https://doi.org/10.1177/15248399211001064>.
13. Guidelines for Outreach to Immigrant Populations. (2020). *American Library Association Institutional Repository (ALAIR)*. Available at: <http://hdl.handle.net/11213/17357> [Accessed 20.10.2025].
14. Hoyer J. (2011). Reshaping to serve evolving communities: Addressing immigrant needs in the library. *Journal of Organisational Transformation & Social Change*, 8 (3), pp. 297—312. DOI: https://doi.org/10.1386/jots.8.3.297_1.
15. IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto. The Multicultural Library — a gateway to a cultural diverse society in dialogue. (n. d.). *International Federation of Library Associations and Institutions*. Available at: <https://www.ifla.org/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto/#:~:text=The%20multicultural%20library%20expects%20all,meet%20local%20or%20specific%20needs> [Accessed 20.10.2025].
16. Kulu H. et al. (2023). The war, refugees, and the future of Ukraine's population. *Population, Space and Place*, 29 (4). DOI: <https://doi.org/10.1002/psp.2656>.
17. Libraries, the best advocates for immigrant integration. (n. d.). *Catholic Legal Immigration Network, Inc. (CLINIC)*. Available at: <https://www.cliniclegal.org/stories/libraries-best-advocates-immigrant-integration> [Accessed 20.10.2025].
18. Library Settlement Partnerships. (n. d.). *CultureLink*. Available at: <https://www.culturelink.ca/library-settlement-partnerships/> [Accessed 20.10.2025].
19. Lim Y.-J. (2009). Public Library Services for Immigrants in the United States: Then and Now. *Journal of the Korean Society for Information Management*, 26 (2), pp. 7—25. DOI: <https://doi.org/10.3743/KOSIM.2009.26.2.007>.
20. Memorandum of Understanding Between The Institute of Museum and Library Services And The U.S. Department of Homeland Security U.S. (2021). *Citizenship and Immigration Services*. Available at: https://www.ims.gov/sites/default/files/2022-01/uscis_ims_mou_11182021.pdf [Accessed 20.10.2025].
21. Mortain L. (2016). L'accueil des migrants en bibliothèque: l'exemple de la bibliothèque Václav-Havel, à Paris *IFLA World Library and Information Congress*. Available at: <https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/833bc522-bf18-44e4-910b-1970dec3a1f9/content> [Accessed 20.10.2025].
22. Multicultural bulk loans. (n. d.). *State Library of New South Wales*. Available at: <https://pls.sl.nsw.gov.au/statewide-services/multicultural-services-public-libraries/bulk-loans> [Accessed 20.10.2025].
23. Perché una Biblioteca Interculturale. (n. d.). *Cittadini del mondo*. Available at: <https://www.associazionecittadinidelmondo.it/cosa-facciamo/biblioteca-interculturale-cittadini-del-mondo/> [Accessed 20.10.2025].

Надійшла до редакції 3.11.2025

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 21783-11683ПР від 31.12.2015.

Формат 60x84^{1/8}. Ум. друк. арк. 6,05. Тираж 28 пр. Зам. 9.

Журнал надруковано на обладнанні Книжкової палати України

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1954 від 24.09.2004.

До уваги читачів: електронний варіант журналу "Вісник Книжкової палати" ISSN 2076-9555 (онлайн-версія) розміщено на сайті Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в розділі "Наукова періодика України":

http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VKP/index.html